

REMISSYTTRANDE

Datum
2024-11-12

Dnr
2024/5477

Regeringskansliet
Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Betänkandet Offentlighetsprincipen eller insynslag (SOU 2024:28) och den kompletterande promemorian Offentlighetsprincipen med lätt-nadsregler för mindre enskilda huvudmän i skolväsendet (Departementets diarienummer U2024/01169)

Möjligheten till insyn och granskning är av central betydelse ur ett rätts-säkerhetsperspektiv och för allmänhetens förtroende för skolverksamheten. Justitiekanslern ställer sig därför positiv till en ökad insyn i verksamhet som bedrivs av enskilda huvudmän.

Justitiekanslern har inte skäl att ifrågasätta att en ökad insyn i den privat bedrivna verksamheten inom skolväsendet skulle innebära en ökad administrativ börda, främst för mindre aktörer. Det framgår dock inte av utredningens uppdrag vad som ska väga tyngst vid avvägningen mellan den administrativa bördan för de enskilda huvudmännen och omfattningen av insynen. Följande kan dock påpekas.

När det gäller insynslagen konstaterar Justitiekanslern att det inte är handlingens klassificering eller namngivning som borde vara avgörande för vilka handlingar som kan bli föremål för insyn, utan själva innehållet i handlingarna. Förslaget om att lista vilka handlingar insynen ska gälla för riskerar därför att medföra gränsdragningssvårigheter och i förlängningen en inskränkt rätt till insyn.

Förslaget om vägransgrundernas utformning (*avsnitt 20.4*) och användandet av rekvisitet ”obehörigt röjande” medför - som även utredningen påpekar - att lagstiftningen blir mer komplicerad och svårtillämpad eftersom bestämmelserna måste samläsas med relevanta bestämmelser i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), OSL. Detta riskerar att motverka förslagets syfte att begränsa enskilda huvudmäns administrativa börda.

Justitiekanslern instämmer i övrigt i den beskrivning av för- och nackdelar med respektive förslag som förs fram i betänkandet och den kompletterande promemorian.

Utredningen har kommit fram till att det inte finns något behov av en ny sekretessbestämmelse till skydd för bl.a. uppgifter om enskildas personliga förhållanden i Justitiekanslerns verksamhet (*avsnitt 24.8.1*). Justitiekanslern konstaterar dock att det inte sällan förekommer känsliga uppgifter om enskildas personliga förhållanden inom ramen för Justitiekanslerns tillsynsverksamhet. Sekretess gäller då bl.a. enligt 42 kap 2 § 2 OSL till skydd för enskilds personliga förhållanden om en sekretessbestämmelse till

skydd för sådana förhållanden skulle ha varit tillämplig hos den myndighet som ärendet avser. Bestämmelserna i 21 kap. OSL är exempelvis alltid tillämpliga i myndigheternas verksamhet. Det skulle alltså enligt utredningen inte vara fallet för uppgifter som kommer från enskilda huvudmän.

Justitiekanslern konstaterar vidare att det saknas någon närmare analys av utredningens slutsats att det finns mycket starka skäl till att inte inskränka offentligheten i tillsynen över fristående huvudmäns tillämpning av insynslagen (*s. 498*). Det saknas även en redogörelse för skälen till att skyddsintresset skulle vara mindre för uppgifter om enskildas personliga förhållande eller affärs- och driftsförhållanden vid tillsyn av en fristående huvudman i jämförelse med en kommunal sådan. Utredningens bedömning att det inte nu finns behov av en ny sekretessbestämmelse bör därför analyseras och övervägas ytterligare under den fortsatta beredningen.

Ärendet har föredragits av Rebecca Boavida Åkerman.

På Justitiekanslerns vägnar

Anna Falk